

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 6

Fylke: N. Trondelag

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Glauan

Emne: Musikkinstrument

Bygdelag: Næmdal

Oppskr. av: Olav Ursted

Gard: Ustad

(adresse): Gartland

G.nr. 35 Br.nr. 1 & 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1) Vanleg fiol er kalla fiol og hev vore brukte so lenge folk veit.

Fiolen er laga av ponnfljot og påffjot lima saman med sidetrasku.

I framenden er heirren og hovudet lima på sidetrasken.

2) Når fiolen kom i bruk veit ein ikkje.

3) Fiolen vart vanleg innkjøpt utanpå. Det er fortald at dei agru gjorde fiolen sjølv. Iva tid veit ein ikkje.

4) Fiolen var av form og storleik som idag med fire strengjer.

5) Påffjola laut vera av gran med jamne åringar. Påffjola kunde lagast av hardare ved. Likeleis heirren og hovudet. Sidetraskane vart laga av alderved.

Giipebrettet som kallast framnot og strengehaldaren som kallast afternot og skruvane vart laga av hard ved. Alt var av heimleg vryke.

2
6) Arbeids måten kan ein ikkje seia noko
om.

7) Ein veit ikkje om at dei lag
strengjer sjølve.

8) Ein veit ikkje om at fislen hev
varte brugga noko.

9) Fislen vart brukt mest til dansmusikk
10, 11, 12) Veit ein ikkje noko om.

13) Mathias Ness, Ole Hestad og Salaman
Fiskum var rekna bra spellemenn
i gamle dagar. Dei er alle døde.
No er det fleire som spelar fiol
men noko seleg flinke veit ein
ikkje om at nokon er.

VII) Salmadikar hev vore brukt, mest
til å lara seg melodiar med.

IX) Gjeteren skal ha vore kjend, men
det er usåd no å få glede på
korleids skan var laga og korleids
han vart brukt.

X) Bukkehorn hev vore kjend og brukt.

a) Etter det ein hev høyrt laga ein
kanen med ei beflis over åpninga.
Attåt var det he fingerhol på
hornet.

b) Etter det ein skjåna variera dei
kanehøgda både med fingerhala
og med tunge mot beflisa.

XII) Selje fløyte er og hev vore kjent og
brukt.

Bolk B.

Byinstrument.

- 1) I eldre tid hev vore brukte bratsch, cello, klarinett, trekkspill og positiv.
- I nyare tid hev kome. Klaver, cite, gitar, tværfløyte og masinginstrument.
- 2) Embetsmennes eller folk av høgre stand hev ikkje budde bygda.
- 3) Dei nye instrumenta fæide med seg mykje ny musikk, av ymse slag. Helst nye sløttar.

Bolk C.

Larveinstrument.

- 1) Kråkskramm.
 - 2) Kråkskramm var ei lita herame med ein herull i den eine enden som rama kunde gå rundt. Rullen gjekk utan rama med sine ender i eit handtak. På rullen var små hakke, og ei heflis fastsett i rama spela mot desse hakke når ein helett fast rullen og slengde rama rundt.
 - 1) Skarospel.
 - 2) Skarospellet er ei trestikke med hakke i sone ein skrapa på med ei anna trestikke.
- Et halda eit stå eller ei tunne rive mellom tammelfingrane og blårå på er både kjendtt og brukte

Bolk D.

Om bolk D. vert ein ingenting

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 6

Fylke: N. Trøndelag

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Glarum

Emne: 6

Bygdelag:

Oppskr. av: Olav Mestad

Gard: Mestad

(adresse): Garthand

G.nr. 35 Br.nr. 1 & 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

"Skanoapel" var vel helst berre
barnelik.

B. Eit tyndt neverstykke var
held millam millam sommel fingra
slik som når ein held eit graste
millam fingra og held i ...

1784